

Sajtóközlemény

Luxembourg, 2022. december 8.

Az uniós országok GNI-alapú hozzájárulásai: a számvevők célirányosabb ellenőrzéseket sürgetnek

A tagállamok uniós költségvetéshez való hozzájárulásának kiszámítása elsősorban a GNI-re (bruttó nemzeti jövedelem) vonatkozó adatok alapján történik. Az Európai Számvevőszék új jelentése szerint ezeknek az adatoknak az ellenőrzése nem elég célirányos. Bár az Eurostat (az Unió statisztikai hivatala) összességében eredményesen határozta meg és kezelte a GNI-adatok összeállításával kapcsolatos nagy kockázatú kérdéseket, nem mindig ezeket és a legmagasabb kockázati kategóriába tartozó országokat ellenőrizte elsőként, és nem mindig végezte el elég korán ezeket a vizsgálatokat. Az Eurostat például nem reagált azonnal a multinacionális vállalatok adózási célú áthelyezésének problémájára.

Az uniós országok GNI-alapú hozzájárulásai jelentik az uniós költségvetés legnagyobb bevételi forrását. 2021-ben ezek a források 116 milliárd eurót tettek ki, ami a költségvetés mintegy kétharmadának felel meg. Az Eurostat többéves ciklusokban ellenőrzi az uniós országok GNI-adatainak minőségét, és felkérheti őket, hogy – felfelé vagy lefelé – igazítsák ki a hozzájárulások Bizottság általi kiszámításának alapját képező kezdeti becsléseiket. A számvevők ellenőrizték, hogy az Eurostat a legutóbbi, 2016–2019-es ciklusban megfelelően irányította-e az ellenőrzéseket.

„Fontos biztosítani, hogy az uniós országok GNI-alapú hozzájárulásai méltányosak és kiszámíthatóak legyenek – nyilatkozta Marek Opióła, az ellenőrzést vezető számvevőszéki tag. – Hogy az ellenőrzések eredményesek és hatékonyak legyenek, a horizontális kérdéseknek és a legmagasabb kockázati tényezővel rendelkező országoknak elsőbbséget kellene élvezniük az Eurostat ellenőrzéseiben.”

A GNI-alapú hozzájárulások kiszámíthatósága attól függ, hogy az ellenőrzési ciklus – amely általában négy vagy öt évig tart – időben lezárul-e, és hogy az Eurostat milyen gyorsan tájékoztatja az országokat az eredményekről. A számvevők megállapították, hogy az Eurostat a terveknek megfelelően zárta le az ellenőrzéseket, és időben tájékoztatta az országokat a kiigazításokról. Számos kérdés azonban – 20%-kal több, mint az előző ciklus után – úgynevezett fenntartások formájában nyitva maradt, így előfordulhat, hogy az érintett országoknak később még többletösszegeket kell befizetniük.

E sajtóközlemény célja, hogy összefoglalót nyújtson az Európai Számvevőszék által elfogadott különjelentésről. A jelentés teljes szövege letölthető a Számvevőszék honlapján (eca.europa.eu).

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

A kockázatértékelések és küszöbértékek innovatív alkalmazása segítette az Eurostatot a kockázatok feltárásában és csökkentésében azáltal, hogy lehetővé tette számára a legfontosabb nyomon követendő kérdések meghatározását; az Eurostat azonban nem használta ki teljes mértékben e megközelítés eredményeit arra, hogy prioritásként kezelje a horizontális kérdések és a nagy kockázatú országok ellenőrzését. Az Eurostat alacsony, közepes vagy magas kockázati kategóriába sorolta be az uniós országokat. A hét nagy kockázatú ország közül azonban csak három esetében végezte el az ellenőrzéseket a ciklus elején, a kisebb kockázatú országok előtt. Az ellenőrzési ciklus végéig megfogalmazott különleges fenntartások mintegy negyede a négy nagy kockázatú – de nem kellőképpen kiemelten kezelt – országot érintette. Az Eurostat ellenőrzései emellett túl sok olyan kérdést érintettek, amelyek kevésbé befolyásolják a GNI-t. Az Eurostat továbbá nem kezeli prioritásként az általa megjelölt kérdéseket, ami növeli annak kockázatát, hogy az országok először a kisebb hatású kérdésekkel foglalkoznak. A számvevők szerint az Eurostatnak munkája során nagyobb hangsúlyt kellene fektetnie a nagy kockázatú kérdésekre, amelyek a legnagyobb hatást gyakorolhatják a GNI-re, mivel ez potenciálisan csökkenthetné a fenntartások számát és kiszámíthatóbbá tehetné az uniós országok költségvetési hozzájárulásait.

Az Eurostat nem reagált azonnal arra a nagy kockázatú problémára, hogy a multinacionális vállalatok az előnyös adórendszerek igénybevétele céljából áthelyezik tevékenységeiket vagy eszközeiket, holott a kapcsolódó számviteli problémák már több évvel az ellenőrzési ciklus kezdete előtt ismertek voltak. Az Eurostat továbbá úgy határozott, hogy csak a 2018 utáni időszakra vonatkozóan él fenntartással e kérdéssel kapcsolatban, így a korábbi évek hatása bizonytalan. Egyes országok GNI-befizetései helytelenek lehetnek, mivel előfordulhat, hogy 2018 előtti számláikat nem pontosan számították ki, míg mások (például Írország) megbízható adatokat szolgáltatottak.

Háttér-információk

Minden uniós ország a GNI-je százalékában kiszámított hozzájárulást fizet be az uniós költségvetésbe. Ez a „lehívási arány” minden ország esetében azonos, de évről évre változhat (2021-ben például 0,84% volt). Abszolút értékben 2021-ben Németország nyújtotta a legnagyobb GNI-alapú hozzájárulást (29,6 milliárd euró), őt Franciaország (20,3 milliárd euró) és Olaszország (14,5 milliárd euró) követte. A múltban az uniós országoknak nehézséget okozott, hogy rövid időn belül jelentős többletösszegeket kellett befizetniük. 2014-ben a GNI-adatok felülvizsgálata miatt példátlan mértékben, közel 10 milliárd euró összegben igazították ki a tagállami hozzájárulásokat, és ez néhány országra nagyobb hatást gyakorolt, mint másokra: az Egyesült Királyságnak például 2,1 milliárd eurós többletösszeget kellett befizetnie, ami 21%-kal növelte meg az eredetileg tervezett hozzájárulását. 2016 júliusában Írország arról számolt be, hogy néhány nagy multinacionális vállalat eszközeinek áthelyezése miatt a 2015. évi GNI-adatok 2014-hez képest 24%-kal (39 milliárd euróval) nőttek. Három tagállam 2017-ben arról számolt be az Eurostatnak, hogy 2010 óta több esetben felfigyeltek rá, hogy egyes vállalatok nagyértékű eszközöket vittek be az országukba vagy ki onnan.

A 25/2022. sz., „A bruttó nemzeti jövedelem mint uniós költségvetési forrás ellenőrzése: összességében jól kezelték az adatok összeállításával kapcsolatos kockázatokat, de a feladatok rangsorolása még nem tökéletes” című különjelentés már elérhető [a Számvevőszék honlapján](#). A Számvevőszék e témáról szóló korábbi jelentése 2013-ban arra a következtetésre jutott, hogy a 2007–2012-es ellenőrzési ciklus csak részben volt eredményes.

A sajtó rendelkezésére áll:

a Számvevőszék sajtóirodája: press@eca.europa.eu

- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu – M: (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – M: (+352) 691 553 547
- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – M: (+352) 691 551 502